

Implementering av universell utforming – erfaring i bruk av kartleggingsverktøy (skole- og barnehagebygg)

Forfatter

Solveig Dale

Bakgrunn

Universell utforming er en overordnet samfunnsstrategi i Norge og har fått stor utbredelse og anvendelse både i politiske dokumenter, regelverk og faglige retningslinjer. Tanken bak strategien er at både bygninger og fysiske omgivelser skal utformes på en slik måte at de skal kunne brukes av alle, noe som kan gi økt samfunnsdeltakelse og aktivitet for flere.

Mål og metode

Studien har hatt som målsetting å belyse erfaring i bruk av kartleggingsverktøy med hensyn til universell utforming av publikumsbygg i en norsk kommune, samt undersøke hvilke implementeringskriterier som er viktige for å oppnå universell utforming.

Studien har tatt for seg fire case; to skole- og to barnehagebygg. Visning av bilder ble brukt som metode for å illustrere universell utforming og gi økt kunnskap om temaet til berørte parter. Bygningene ble kartlagt med hensyn til om de tilfredsstillte kravene i tekniske forskrifter. Ett år etter kartleggingsarbeidet ble det foretatt intervjuer av seks sentrale informanter; kommunalsjef, leder av eiendomsavdelingen, politiker, avdelingsleder for barnehagene samt leder for hver av de to barne-

hagene. Følgende spørsmål ble stilt: Hvilke politiske beslutninger er tatt? Hvilken forståelse og kunnskap har informanten om universell utforming? Hvordan har planprosessen foregått i kommunen? Økonomiske betraktninger? Hva er viktig for implementering av universell utforming?

Resultater

Funn fra kartleggingsarbeidet viste mangler når det gjelder fremkommelighet, orienterbarhet og innelima i alle de fire undersøkte byggene. Intervjuene med seks sentrale informanter som ble foretatt ett år etter kartleggingen, identifiserte flere implementeringskriterier for å oppnå universell utforming: politisk og administrativ forankring av arbeidet, felles forståelse og samhandling mellom helse og teknisk sektor, samarbeid med brukerorganisasjoner, plassering av et pådriveransvar for universell utforming, og økonomiske ressurser.

Konklusjon

Kartleggingsarbeid og implementeringskriterier er viktig for å oppnå universell utforming. Likeledes er det nødvendig at innspill om universell utforming fremmes tidlig i planprosesser. Videre forskning kan med fordel søke å belyse sammenhengen mellom universell utforming og opplevelse av helse.